TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

LIBEREC

Hodnocení hospodářského rozvoje obce v ÚAP ORP Liberec

doc. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
doc. Ing. Petra Rydvalová, Ph.D.

seminář 11. března 2011

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI | Studentská 2 | 461 17 Liberec 1
Ekonomická fakulta | Voroněžská 13 | 460 02 Liberec 2
Tel.: +420 485 351 111 | Fax.: +420 485 352 229 | ef@tul.cz | www.ef.tul.cz

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

HODNOCENÍ EKONOMICKÉHO POTENCIÁLU OBCÍ I (metodika).

- Navazuje na metodiku, která byla zpracována v rámci projektu WD-30-07-1.
- Založena na zcela novém (inovačním) přístupu k dané problematice, a to, že neexistuje komplexně hospodářsky slabá obec.
- Hlavním cílem bylo odhalit faktory ovlivňující nízkou dynamiku rozvoje (tzv. NDR) obcí v České republice.

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

METODIKA HODNOCENÍ EKONOMICKÉHO POTENCIÁLU OBCÍ II.

Pomocí vícerozměrné statistické analýzy bylo identifikováno osm signifikantních faktorů pro měření hospodářské úrovně obcí, které byly autory interpretovány jako:

- F1 - nezaměstnanost;
- F2 - atraktivita místa bydlení;
- F3 - osídlení;
- F4 - věková struktura;
- F5 - občanská vybavenost;
- F6 - struktura ekonomiky;
- F7 - udržitelný rozvoj prostředí;
- F8 - ekonomická aktivita.

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

METODIKA HODNOCENÍ EKONOMICKÉHO POTENCIÁLU OBCÍ III.

- Vytvořena databáze obcí s hodnotami faktorových skóre.
- Databáze je dostupná na webu http://vyzkum.hf.tul.cz/wd
- Obce byly pro lepší interpretaci hodnocení stavu svého hospodářského rozvoje rozděleny do šesti skupin po 1 040 obcích, a to pro každý faktor zvlášť.
- Hodnoty faktorových skóre byly přeneseny do kartogramů, ve kterých jsou jednotlivé sextily barevně odlišeny.
- Byla vymezena hranice nízkého dynamického rozvoje pro každý faktor zvlášť.

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

UKÁZKA KARTOGRAMU PRO FAKTOR F2 – ATRAKTIVITA MÍSTA BYDLENÍ

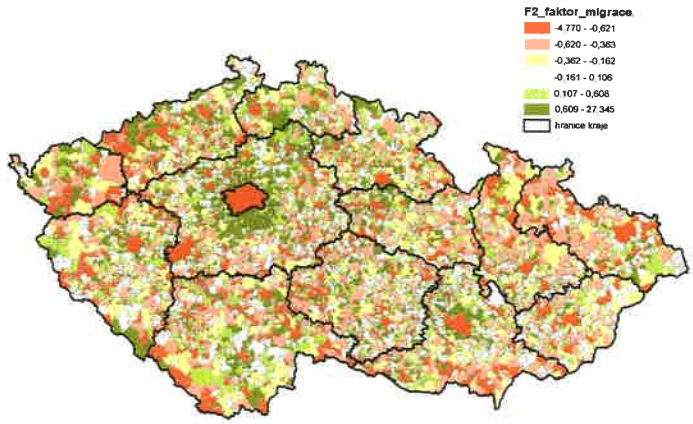

Pozn. čím vyšší hodnota, tím lepší postavení

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

STANOVENÍ HRANICE NÍZKÉHO DYNAMICKÉHO ROZVOJE

Nejhorší stav faktoru: 1 – 1 040 obec (první sextil);
1 041 – 2 080 obec (druhý sextil);
2 081 – 3 120 obec (třetí sextil);
3 121 – 4 160 obec (čtvrtý sextil);
4 161 – 5 200 obec (pátý sextil);
Nejlepší stav faktoru: 5 201 – 6 240 obec (šestý sextil).

- Stanoveno pořadí umístění obcí v každém faktoru.
- Hranice nízkého dynamického rozvoje byla stanovena dle pořadí obce daným poslední kladnou hodnotou faktoru v případě minimalizačního typu faktoru a opačně poslední zápornou hodnotou v případě faktoru maximalizačního typu.

PŘÍKLAD VYMEZENÍ HRANICE NDR U FAKTORU F1

Pořadí obce*	KRAJ	OKRES	ORP	KOD	OBEC	F1
1	CZ042	CZ0424	4216	566012	Blažim	8,08
2581	**CZ031**	**CZ0317**	**3110**	**552275**	**Dráchov**	**0,00**
6240	CZ020	CZ0207	2116	536261	Loukovec	-4,07

Vysvětlivky:

- Na prvním místě je uvedena nejslabší obec a na místě posledním (tj. 6 240. místo) naopak obec nejsilnější z hlediska daného faktoru.
- Tučně je zvýrazněna obec s poslední zápornou či kladnou hodnotou (při zaokrouhlení prakticky nulovou hodnotou) daného faktoru, která udává hranici NDR.

HODNOCENÍ POTENCIÁLU ROZVOJE OBCE

- U každé obce bylo stanoveno pořadí z hlediska jednotlivých faktorů.
- Porovnáním se stanovenou hranicí NDR lze snadno stanovit silné a slabé stránky rozvoje obce.
- Pro lepší názornost lze doporučit znázornění pomocí paprskového diagramu – viz příklad.

PŘÍKLAD PAPRSKOVÉHO DIAGRAMU – HODKOVICE NAD MOHELKOU

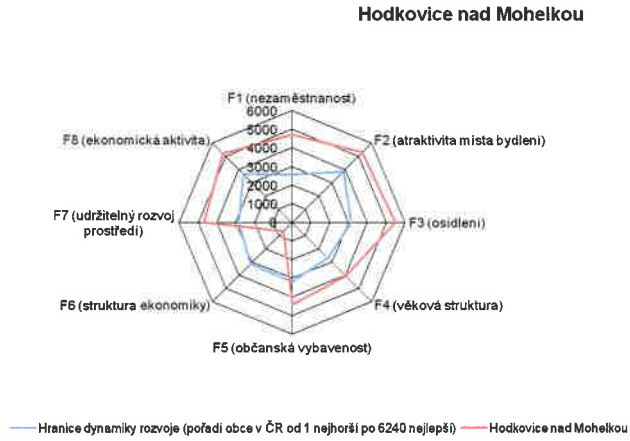

APLIKACE METODIKY PŘI ZPRACOVÁNÍ EKONOMICKÉHO PILÍŘE ÚAP

- Zpracování provedeno ve dvou, resp. třech krocích:
  1. Hodnocení jednotlivých obcí.
  2. Hodnocení jednotlivých sektorů ORP, pokud jsou vymezeny.
  3. Hodnocení ekonomického pilíře celého správního obvodu ORP.
- Ve výsledném materiálu je pořadí údajů opačné.
- Hodnocení obcí je prezentováno pomocí pasportů (listů obcí).

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

STRUKTURA ZPRACOVÁNÍ EKONOMICKÉHO POTENCIÁLU CELÉHO ÚZEMÍ ORP

- Úvod – obecná charakteristika území.
- Struktura ekonomické základny zahrnující:
  - ✓ přehled podnikatelských subjektů dle předmětu činnosti a právní formy (zdroj dat: ČSÚ)
- Vzdělanost – počet obyvatel ve věku 15+ ve struktuře:
  - ✓ bez vzdělání,
  - ✓ základní vzdělání a neukončené,
  - ✓ vyučení a střední vzdělání bez maturity,
  - ✓ úplné střední vzdělání s maturitou,
  - ✓ vyšší odborné vzdělání,
  - ✓ vysokoškolské vzdělání (zdroj dat: ČSÚ, údaje ze SLDB 2001).

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

STRUKTURA ZPRACOVÁNÍ EKONOMICKÉHO POTENCIÁLU CELÉHO ÚZEMÍ ORP – POKRAČ.

- Vyhodnocení dotazníkového průzkumu obsahující:
  - ✓ přehled zařízení občanské vybavenosti,
  - ✓ úřady v obci,
  - ✓ nejvýznamnější ekonomické subjekty (doplnění dat z RES),
  - ✓ vyjížďka za zaměstnáním,
  - ✓ existence výrobních zón a brownfieldů,
  - ✓ stav inženýrských sítí.
- Metodika hodnocení ekonomického potenciálu obcí.
- Hodnocení dynamiky hospodářského rozvoje obcí ve správním obvodu ORP (podíl obcí s NDR, souhrnné hodnocení faktorů).

STRUKTURA ZPRACOVÁNÍ EKONOMICKÉHO POTENCIÁLU CELÉHO ÚZEMÍ ORP – POKRAČ.

- Hodnocení nezaměstnanosti z pohledu:
  - ✓ uchazečů o zaměstnání,
  - ✓ počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva,
  - ✓ míry nezaměstnanosti,
  - ✓ počtu volných míst (zdroj: MPSV).
- Závěry a doporučení.
- SWOT analýza.
- Přílohy – kartogramy faktorů, srovnání silných a slabých stránek dle jednotlivých faktorů.

PŘÍLOHA – KARTOGRAMY FAKTORŮ

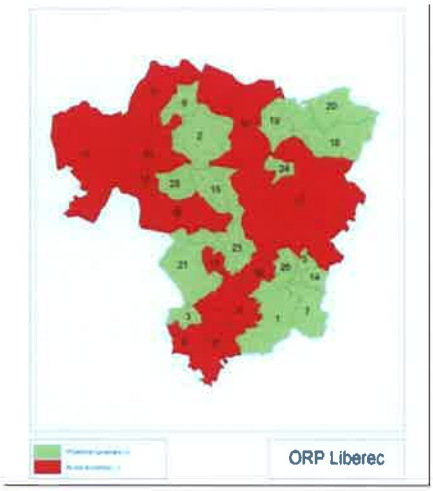

Hodnocení stavu faktoru F2 – atraktivita místa bydlení v obcích SO ORP Liberec

PŘÍLOHA – SILNÉ A SLABÉ STRÁNKY DLE FAKTORU F1

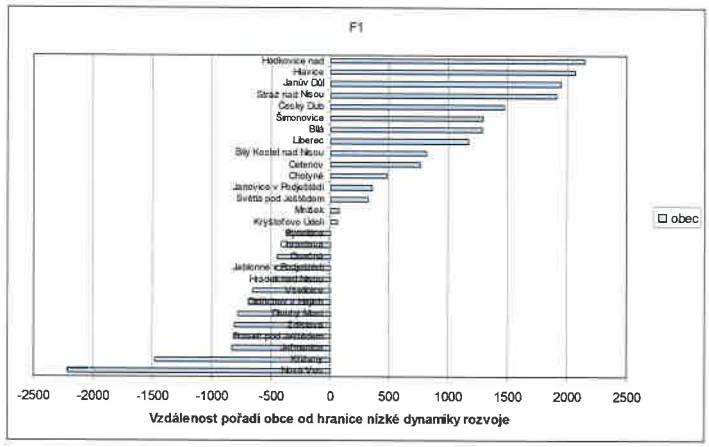

PASPORTY OBCÍ - STRUKTURA

- Základní údaje o obci – kód obce, počet obyvatel, rozloha, základní ekonomické údaje (míra nezaměstnanosti, EAO, zaměstnanost dle sektorů), občanská vybavenost, poloha obce v ORP (mapa).
- Obecná východiska (zdroj dat: program rozvoje obce, dotazníkový průzkum).
- Zaměstnanost – vývoj míry nezaměstnanosti za posledních 10 let (zdroj dat: MPSV).

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

PASPORTY OBCÍ – STRUKTURA

- Ekonomická aktivita – počet ekonomických subjektů (zdroj: ARES), přehled nejvýznamnějších firem (zdroje: ARES, dotazníky), zaměstnanost dle odvětví (zdroj: ČSÚ), počty OSVČ (zdroj: ČSÚ), zemědělská a ostatní výroba (zdroj: dotazníky), vyjížďka za zaměstnáním (zdroj: dotazníky), existence brownfieldů (zdroj: databáze EF TUL, dotazníky).
- Potenciál rozvoje obce – hodnocení pomocí paprskového grafu (viz výše).
- Závěry, doporučení, problémové okruhy.
- SWOT analýza.

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

STRUKTURA DOTAZNÍKU

- Co charakterizuje obec?
- Občanské vybavení (MŠ, ZŠ, dojížďka do škol, vyjížďka do škol mimo obec, zdravotnická zařízení, obchody, restaurace, kulturní zařízení, sportovní zařízení, zařízení cestovního ruchu, ostatní služby).
- Úřady – obecní úřad, stavební, živnostenský, matrika.
- Ekonomické subjekty – výrobní, zemědělské, vyjížďka za prací, výrobní zóna, opuštěné výrobní objekty.
- Inženýrské sítě a odpadové hospodářství (vodovod, kanalizace, ČOV, plynofikace, energetika, skládky).

STRUKTURA DOTAZNÍKU

- Rozvojové plány a programy – program rozvoje obce, účast v mikroregionech.
- Záměry obce – plánované investiční akce.
- Problémy obce – v dopravě, zásobování vodou, …

DĚKUJEME VÁM ZA POZORNOST

Kontaktní e-mailové adresy:

miroslav.zizka@tul.cz
petra.rydvalova@tul.cz